

**DIRECTRIUS PER A L'APLICACIÓ DELS DESIGNADORS DE RELACIÓ
EN ELS REGISTRES D'AUTORITAT**

**Redactat per la Subcomissió Tècnica d'RDA
de la Comissió Assessora de Catalogació de la Biblioteca de Catalunya**

(Juny 2017)

Barcelona 2017

SUMARI

INTRODUCCIÓ	3
POLÍTICA PER A L'ADDICIÓ DELS DESIGNADORS DE RELACIÓ	4
DIRECTRIUS GENERALS	5
DIRECTRIUS PER ALS DESIGNADORS DE RELACIÓ DE L'APÈNDIX K	5
DIRECTRIUS PER ALS DESIGNADORS DE RELACIÓ DE L'APÈNDIX J	7

INTRODUCCIÓ

Aquest document pretén ser una guia per a l'ús dels designadors de relacions en el catàleg d'autoritats de noms i títols i no inclou l'ús de relacions per als termes de matèries.

Les directrius recullen la pràctica establerta pel Program for Cooperative Cataloging (PCC) per a les biblioteques nord-americanes disponible a:

- PCC Standing Committee on Training. *Guidelines for the Application of Relationship Designators in Authority Records*. February 24, 2014. Deadline for comment April 15, 2015
<<https://www.loc.gov/aba/pcc/rda/PCC%20RDA%20guidelines/Relat-Desig-Guidelines-AUTH-Final.docx>>

El document explica com usar aquestes designacions per tal de poder indicar les relacions d'una manera coherent una vegada el catalogador o l'agència catalogràfica decideix fer-ne ús, però no obliga en cap cas a fer servir o no cap designació en particular.

Els exemples d'aquest document són il·lustratius, mostren només els camps rellevants i els designadors de relació s'han destacat en negreta per a la seva identificació, no es mostren els registres d'autoritat complets. En cap cas les relacions indicades són obligatòries però si recomanades.

Per les instruccions sobre registres bibliogràfics, consulteu:

- *Manual per a l'aplicació dels designadors de relació en els registres bibliogràfics*. Abril, 2017
<http://www.bnc.cat/content/download/106076/1616920/version/2/file/rb_designadors_final.pdf>

Subcomissió Tècnica d'RDA
Juny 2017

POLÍTICA PER A L'ADDICIÓ DE DESIGNADORS

1. La relació entre una obra i el seu creador principal és un element bàsic i s'ha de fer constar sempre que sigui aplicable (vegeu: RDA 0.6.9). Fer constar les altres possibles relacions és opcional però en alguns casos pot ser molt convenient.

Millors pràctiques:

La relació entre una obra i el seu creador principal queda implícita a partir de l'existència del registre d'autoritat. Aquest inclou el punt d'accés autoritzat del creador i el títol preferit de l'obra a pesar que això impliqui no especificar exactament el tipus de relació (per exemple: compositor, cartògraf, etc.). Tampoc queda recollida la relació de l'obra amb els altres possibles creadors.

Opcionalment, i si es veu realment necessari, la relació específica es pot fer constar.

Identificar les relacions bàsiques en els registres d'autoritat, permet estalviar l'ús de relacions en els registres bibliogràfics de manera repetitiva.

2. Si el catalogador decideix enregistrar formalment una relació a una entitat que no ha estat ben establerta encara en el catàleg d'autoritats, el catalogador haurà d'establir-la correctament en el camp 5XX.

3. Els designadors de relació en cap cas es faran constar en camps 4XX.

4. Cal justificar les relacions en una nota de font 670.

DIRECTRIUS GENERALS

Directriu 1: Font dels designadors de relació

Utilitzeu els designadors de relació de l'Apèndix I, J o K

Si no trobeu un designador de relació adequat als apèndixs I, J i K de les RDA, es pot usar el nom d'un element RDA com per exemple: creador.

Directriu 2: Designadors de relació en el registre MARC	
Directriu 2a: Forma i subcamp dels designadors de relació Els subcamps de codificació de les relacions són el \$w valor "r" i el \$i. L'ordre dels subcamps depèn dels sistemes de gestió del catàleg. En els exemples del manual el subcamp \$i va just després del subcamp \$w i abans del punt d'accés de l'entitat relacionada. La primera paraula de la menció de relació es capitalitza. S'usarà el valor "r" en la primera posició del subcamp \$w. Si cal, s'afegiran els altres codis del subcamp a continuació.	
Directriu 2b: El designador de relació només s'afegirà en un subcamp 5XX En redactar un punt d'accés autoritzat per a les obres i expressions, no s'inclou el designador de relació com a part del punt d'accés (camp 1XX) i per extensió en els camps 4XX.	<i>EXEMPLE: camp 1XX</i> 100 1# \$aSales, Joan, \$d1912-1983.\$tIncerta glòria <i>i no</i> 100 1# \$aSales, Joan, \$d1912-1983, \$eautor .\$tIncerta glòria <i>EXEMPLE: camp 4XX</i> 100 1# \$aCatalà, Víctor,\$d1869-1966 400 1# \$aAlbert i Paradís, Caterina,\$d1869-1966 <i>i no</i> 400 1# \$wr\$identitat real:\$a Albert i Paradís, Caterina,\$d1869-1966
Directriu 3: Relació no determinada o poc clara	
Si una relació específica no pot ser determinada, no s'utilitzarà un designador de relació dels Apèndixs J o K, però sí un camp 5XX de "vegeu també".	<i>EXEMPLE: Relació no seqüencial, ja que l'entitat torna a tenir un nom que ja havia tingut.</i> 110 1# \$aCatalunya.\$bDepartament de Cultura 510 1# \$aCatalunya.\$bDepartament de Cultura i Mitjans de Comunicació 110 1# \$aCatalunya.\$bDepartament de Cultura i Mitjans de Comunicació 510 1# \$aCatalunya.\$bDepartament de Cultura
DIRECTRIUS PER ALS DESIGNADORS DE RELACIÓ DE L'APÈNDIX K	
Directriu 4: L'ús de \$i en relació als vincles entre entitats corporatives i els noms d'altres persones o famílies	
Els catalogadors han de fer servir el seu criteri al fer 5XXs recíproques. Per exemple, quan s'afegeix una 510 de "vegeu també" a un registre d'autoritat de nom personal (100) en el catàleg d'autoritats, no és necessari afegir una 500	<i>EXEMPLE: Els arquitectes estan reconeguts sovint com a individus i també com a membres dels estudis d'arquitectura que han creat.</i> Altament recomanat fer un camp 510 046 ## \$f 1925 100 1# \$aBohigas, Oriol,\$d1925-

<p>de “vegeu també” en el registre d’autoritat de l’entitat corporativa (110), ja que les entitats poden tenir milers d’empleats.</p> <p>De totes maneres, l’enregistrament d’altres relacions recíproques és molt aconsellable, ja que milloren en gran mesura la cerca i la recuperació.</p> <p>Enregistrar les relacions recíproques entre nom personal i entitat corporativa i viceversa, guia als usuaris en la seva cerca.</p>	<p>370 ## \$cBarcelona (Catalunya)\$2cantic 372 ## \$aArquitectura\$2lemac 374 ## \$aArquitectes\$2lemac 375 ## \$amasculí 400 1# \$aBohigas i Guardiola, Oriol,\$d1925- 510 2# \$wr\$ i Entitat corporativa fundada:\$aMBM Arquitectes</p> <p><i>Opcional (però recomanat) 500</i> 046 ## \$s1952 110 2# \$aMBM Arquitectes 368 ## \$aEquip d’arquitectes 370 ## \$e Barcelona (Catalunya)\$2cantic 372 ## \$aArquitectura\$2lemac 410 2# \$aMartorell-Bohigas-Mackay Arquitectes 500 1# \$wr\$ i Fundador:\$aBohigas, Oriol,\$d1925- 500 1# \$wr\$ i Fundador:\$aMartorell i Codina, Josep Maria,\$d1925- 500 1# \$wr\$ i Fundador:\$aMackay, David,\$d1933-2014</p>
<p>Directriu 5 : Relacions amb pseudònims</p>	
<p>Utilitzeu el subcamp \$i i el valor "r" en el subcamp \$w quan enregistreu les relacions de pseudònim per als noms personals en els casos en què una persona utilitza un nom real i un pseudònim.</p>	<p><i>EXEMPLE:</i> 100 1# \$aSennell, Joles,\$d1945- 500 1# \$wr\$ i identitat real:\$aAlbanell, Josep, \$d1945-</p> <p>100 1# \$aAlbanell, Josep,\$d1945- 500 1# \$wr\$ i identitat alternativa:\$aSennell, Joles,\$d1945-</p> <p>Pe als altres casos de pseudònims, es seguirà l’orientació proporcionada en Biblioteca de Catalunya. Concrecions RDA. Capítol 30: Persones relacionades.</p>
<p>Directriu 6 : Vincles de relació entre les entitats corporatives no jurisdiccionals</p>	
<p>Utilitzeu el subcamp \$w amb el valor "r" i el subcamp \$i amb els designadors de relació apropiats de l’Apèndix K, en proporcionar vincles de relació entre les entitats corporatives.</p> <p>En actualitzar un registre d’entitat existent que conté el subcamp \$w amb valors "a" o "b", es pot convertir el valor del subcamp \$w en els designadors de relació apropiats d’acord amb l’Apèndix K, utilitzant el subcamp \$i i el subcamp \$w valor “r”.</p> <p>De totes maneres si es creu convenient i els sistemes ho permeten, es pot continuar amb aquesta pràctica tant per als nous registres com mantenint-la en els antics. Les dues opcions es consideren correctes.</p>	<p><i>EXEMPLE:</i> 110 2# \$aFundació La Marató de TV3 410 2# \$aTelevisió de Catalunya.\$bFundació La Marató de TV3 510 2# \$wr\$ i Superior jeràrquic:\$aTelevisió de Catalunya.</p> <p><i>EXEMPLE:</i> 110 2# \$aAula Carles Riba 410 2# \$aUniversitat de Barcelona.\$bAula Carles Riba 510 2# \$wr\$ i Superior jeràrquic:\$aUniversitat de Barcelona</p> <p><i>EXEMPLE: actualització del subcamp \$w</i> 110 2# \$aMuseu Nacional d’Art de Catalunya 510 2# \$wa\$\$aMuseu d’Art de Catalunya</p> <p><i>Actualització opcional</i> 110 2# \$aMuseu Nacional d’Art de Catalunya 510 2# \$wr\$ i Predecessor:\$aMuseu d’Art de Catalunya</p> <p><i>EXEMPLE: actualització del subcamp \$w</i> 110 2# \$aMuseu d’Art de Catalunya 510 2# \$wb\$ \$aMuseu Nacional d’Art de Catalunya</p>

	<p><i>Actualització opcional</i></p> <p>110 2# \$aMuseu d'Art de Catalunya</p> <p>510 2# \$wr\$Successor:\$aMuseu Nacional d'Art de Catalunya</p>
<p>Directriu 7: Relacions jeràrquiques per a institucions afins</p>	
<p>Quan l'entitat superior és coneguda, es recomana als catalogadors enregistrar aquesta relació amb l'entitat establerta a la 110 fent servir 510 \$Superior jeràrquic amb \$w valor "r", encara que el nom de l'organisme immediatament superior estigui inclòs en el punt d'accés autoritzat per l'entitat subordinada.</p> <p>No es demana investigar les estructures corporatives; apliqueu la directriu quan la informació és fàcilment accessible i clara. En cas de dubte, no enregistreu la relació. Si l'entitat immediatament superior no s'ha establert en el catàleg d'autoritats, i no és factible establir-la, no cal enregistrar la relació mitjançant un camp 5XX. La relació ha de ser justificada en el camp 670 en tots els casos.</p> <p>En general, no es fan relacions recíproques 510 \$w "r" i relacions de subordinació jeràrquica per a una entitat superior.</p>	<p><i>EXEMPLE:</i></p> <p>110 2# \$aBiblioteca Econòmica Carandell</p> <p>410 2# \$aBiblioteca Carandell</p> <p>410 2# \$aUniversitat Autònoma de Barcelona.\$b Biblioteca Carandell</p> <p>510 2# \$wr\$Superior jeràrquic:\$aUniversitat Autònoma de Barcelona.\$bBiblioteca de Ciències Socials</p> <p><i>EXEMPLE:</i></p> <p>110 2# \$aComissió Catalana del Cinquè Centenari del Descobriment d'Amèrica</p> <p>410 1# \$aCatalunya.\$bComissió Catalana del Cinquè Centenari del Descobriment d'Amèrica</p> <p>510 1# \$wr\$Superior jeràrquic:\$aCatalunya.\$bDepartament de Presidència</p>
<p>DIRECTRIUS PER ALS DESIGNADORS DE RELACIÓ DE L'APÈNDIX J</p>	
<p>Directriu 8: Obres i expressions</p>	
<p>Els catalogadors poden enregistrar les relacions entre obres i expressions en camps 5XX dels registres d'autoritat, però no estan obligats a fer-ho.</p> <p>Els catalogadors han de fer servir el seu criteri en la presa de decisió a l'hora de redactar les 5XXs recíproques. En general, si una obra o expressió té una relació amb una obra o expressió ja existent, és suficient enregistrar la relació només en el registre de l'obra o expressió més recent.</p> <p>En els registres d'autoritat, utilitzeu els designadors de relació de l'Apèndix I per relacionar persones, famílies i entitats corporatives amb les obres i expressions. En general, no busqueu fora del recurs que es cataloga per identificar les relacions entre persones, famílies, entitats corporatives i obres o expressions.</p>	<p><i>EXEMPLE: Adaptacions d'una obra</i></p> <p>100 1# \$aRodoreda, Mercè,\$d1908-1983.\$tPlaça del diamant</p> <p>530 #0 \$wr\$Adaptat com a pel·lícula cinematogràfica (obra):\$aPlaça del diamant (Pel·lícula cinematogràfica)</p> <p>530 #0 \$wr\$Adaptat com a programa de televisió (obra):\$aPlaça del diamant (Sèrie de televisió)</p> <p><i>EXEMPLE: Obres basades i seqüeles</i></p> <p>130 #0 \$aBarcelona, nit d'estiu (Pel·lícula cinematogràfica)</p> <p>500 1# \$wr\$Inspirat per (obra):\$aDausà, Joan, \$d1979-\$tJo mai mai</p> <p>530 #0 \$wr\$Seqüela (obra):\$aBarcelona, nit d'hivern (Pel·lícula cinematogràfica)</p> <p><i>EXEMPLE: Part d'una compilació</i></p> <p>100 1# \$aCarranza, Maite,\$d1958-\$tClan de la lloba</p> <p>400 1# \$aCarranza, Maite,\$d1958-\$tGuerra de les bruixes.\$pClan de la lloba</p> <p>500 1# \$wr\$Contingut en (obra):\$aCarranza, Maite,\$d1958-\$tGuerra de les bruixes</p> <p>500 1# \$wr\$Seqüela (obra):\$aCarranza, Maite,\$d1958-\$tDesert de gel</p>